

tagne Lov og de derved fremkomne Krav om store og kostbare Pladsudvidelser for de tre Biblioteker, der gjorde, at Spørgsmaalet blev brændende. Afleveringspligten efter denne Lov var meget omfattende; med enkelte Undtagelser krævedes der to Eksemplarer af alt, hvad der udkommer paa Tryk til det kongelige Bibliotek og eet Eksempel til hver af de to andre Biblioteker. Selve Spørgsmaalet om Afleveringspligten har ogsaa været fremme i denne Omgang, men det bliver altsaa ved, at denne Pligt ogsaa opretholdes efter denne Lov. Men den betyder dog en væsentlig og haardt tiltrængt Indskrænkning i Pligtafleveringen.

Lovforslaget er behandlet meget indgaaende i det andet høje Ting og er derved undergaaet enkelte Ændringer og Forbedringer. Der er fra alle Sider opnaaet fuld Enighed om Lovforslaget. En væsentlig Indskrænkning i Afleveringen opnaas dels ved, at det kongelige Bibliotek befries for Dubletterne, der efterhaanden krævede meget stor Plads, som ikke var der, dels ved, at Universitetsbiblioteket faar en saakaldt Paa-kravsret til alt, hvad der udkommer paa Tryk, saaledes at det kan sikre sig en Samling af vor Litteratur, der svarer til de store og vigtige Opgaver, som Universitetet har. Udover dette begrænses Afleveringspligten ved, at uforandrede Oplag ikke mere skal afleveres. Og sidst, men ikke mindst begrænses Afleveringen af Smaatryk ifølge § 6, som giver Ministeren og dermed, som det ogsaa er nævnt, Bibliotekerne Ret til at kassere værdiløst Smaatryk og andre værdiløse Tryksager: Reklamer, Brugsanvisninger, Prislister, Køre- og Fartplaner, Fest- og Begravelsessange, naar disse kun er Optryk eller uden Værdi, og andet.

Der er allerede af den højtærede Minister og ogsaa fra anden meget autoritativ Side i det høje Ting ytret Frygt for, at noget værdifuldt maaske kunde gaa med i Løbet, og at man maatte være noget varsom med Anvendelsen af denne Lovs Paragraffer. Det vil dog neppe blive Tilfældet, at der gaar noget i Løbet i en Tid, da Pen og Bogtrykkerpressen spiller saa stor en Rolle, og da hele Bjerge af Bøger og Litteratur ophobes paa Bibliotekerne og i Hjemmene. Massen er efterhaanden blevet saa stor, at det hele bliver værdiløst; det bliver lige saa vanskeligt at finde noget i disse mægtige Stabler som at finde en Synaal i et Læs Hø. Og naar det som nu er Tilfældet, at Smaatryk paa det kongelige Bibliotek optager en Plads af en lille Kilometer om Aaret, og at der trykkes 23 000 Viser i Danmark aarlig, er det jo

saa langt ude, at vi er nødt til at begrænse os. Det er jo godt med Lejlighedssange, det er udmærket for Humøret, især i en Tid som denne, naar de ikke er saa begrædelige som Visen om Hjalmar og Hulda med de 99 Vers, men en Lejlighedssang har jo ikke den samme Værdi i Dag, som en Skillingsviser havde for 300 Aar siden, endsige en Opskrift af en gammel Folkeviser. Det er anderledes nu end den Gang, da den gamle Kronikør eller Munk sad bøjet over sit Pergament og prentede de tørre Begivenheder om Krig og Pestilens og Kongevalg og Tegn paa Himlen, medens hans Tanker uvilkaarligt gik en anden Vej, saa at han prentede paa Margenen af Pergamentet de gamle levende Ord, som for os har Værdi, af den gamle Folkeviser: Drømte jeg mig en Drøm i Nat om Silke og ærlig Peld. Det viser det levende Menneskehjerte, der til alle Tider slaar i Menneskets Bryst, og det er det, det kommer an paa, det er det, vi skal have fat paa.

Nej, der er ikke megen Fare for, at vi skal miste noget værdifuldt ved denne Lejlighed. Perler som Ewalds: Du Danskes Vej til Ros og Magt, sortladne Hav, og Esmanns Sang om Bølgen, der bruser over de Tusinde Snekkers Grav, er der ingen Fare for, vi skal miste. Vi staar ikke i Fare for at miste noget i Retning af de Visers Sten i en Tid som denne, da hver anden Danmarksassistent kan lave Viser og sætte Rim i Verden, selv om det ikke er med Valdemar Rørdams Løvefodder eller Helge Rodes Gesvejsninger. Der er jo intet andet Felt, hvor Dilettantismen er sat i Højsædet, som netop her i Poesiens Verden. Som vor gamle Mester siger: „Den er ej Musikus, der sang paa Redekam, og den ej Phidias, der gør en Jydepotte, og den ej Arkitekt, der rejser Kort til Slotte, men Mads er straks Poet, blot for et Epigram.“

Jeg vil haabe, at Bibliotekerne her efterkommer deres Ret og Pligt til at skære bort uden Naade og Barmhertighed af det, som Poul Møller kalder „den mellemste Sort og det pæreste Pøjt“. Det er jo meget sværere at vrage og vælge end simpelt hen at stille paa Plads. Det vil blive et Kæmpearbejde at rense ud i denne Augiasstald. Det maa være Folk med et godt Hjerte og Haandelag, en ærlig Villie og et godt Humør, der kommer paa denne Post, for ellers vil deres Livsglæde være spoleret for stedse, og de vil lide Havari paa Tidens Bølger. Selv en Mand som Overbibliotekeren paa det kongelige Bibliotek, der gaar omkring som et værdifuldt personificeret Sindbillede paa Livsglæden, vil ikke kunne staa for det.